

heä südame pärast, need teadisid, et tema oma kaasini-mest nende hädas ja mures nõuu ja teuga walmis oli toetama, kus wöimalik, need teadisid ka, et kus üleüldise elukorra parandamiseks ja heategewate ettevõtete otstarbeks abi ihaldati, temal seal juures ikka lahtine läbi oli. Omast lõrgest wanadusest hoolimata oli ta alati hoolitsew, alati tegew. — See fallis mees on oma piikla elu iga siin põrmu-põlves rohke töö ja waewa järele oma laste ja lastelaste leesk 2. Juunil sel aastal lõpetanud. — Runa nimi „Laakmann“ Eesti kirjanduse ladmamisega nii wäga loos on, siis on tull arwata, et „Kasulise Kalendri“ lugejad selle mehe eluloost natuke lähemat teadust soovitwad saada.

Aastal 1802 Septembrikuu 25. päeval sündis Lübeckis, selles wanas kuulus Hansalinnas, jõuksal kalewi ja siidi kaupmehel August Laakmannil pojuse ja vandi temale nimels Heinrich. Õnnelikud wanemad lootsid, nagu isegi mõista, et pojast jälle kaupmees pidi saama, nagu isa ja juba wanawanaisa olnud, ja et tema omal ajal jälle isaisade õitsevat kauplust pidi edast pidama. Aga Jumal oli seda teistti ära määranud.

Sel ajal märrasid Napoleoni I. wäehulgad läbi Saksamaa; Laakmanni isalinn oli ikka veel puutumata jää-nud, varsi tuli ka temale hukatus fätte. Aastal 1806 algas waen Prantsuse ja Preisi wahel; õnnetumas Jenja ja Auerstädti labingis sai Preisi wägi lõöndud; ütstes kuulus Blücher sai õnnekaupa üht osa sõjawäge ära peasta ja põgenes sellega, Prantslastest taga aetud, Lübecki linna, hoolimata raadi ja kodanikkude feelust, kes erapooletuks soovisid jääda. Nagu ette näha, ei suutnud Blücher selles mitte wäga kindlas linnas ennast kaitseda, Prants-lased tormasid peale ja Blücher pidi lepingut tegema. Õnnetu linn pidi nüüd hirmusat kolmepäevalist laastamist metsaliseks läinud saagiahnitsejate Prantsuse wäehulkade läbi wälja kannatama. Kõik warandus langes neile saagilt, ja see wõis rahul olla, kes terve nahaga peasis. Seda soledust, mis weise Heinrich siin näha sai, ei ole ta sialgi

meestest suutnud unustada, — kuidas nöruse riigetega Brants-lased tema isa kaubaaita silmasid, kallid kalewi ja siidi rullid ära wiisid, ja mis nad kaasa wöötta ei suutnud, häävitamise tuhus ära häävitasiid. Siis tormasid joob-nud metsalised laastajad elumajasse sisse, riisustwad lõik mis hinnaline, lõiwad maja riistad ja mõöblid puruks ja päriskid aga ikka raha ja raha. Nõnda tuli kolmas laastamise pääew fätte. Weise Heinrich istus oma ema käe peal, kes uuttes seda hirmsat häävituse paika waadas, — seal hääkitselt kuuleb ta hoovi pealt loedaid äbwarduse tõnu Prantsuse keelus; ta waatab alust wälja ja näeb, kuidas faks Prantsuse soldatit mõõga ja püstoliga tema meest äbwardawad: ta peab raha andma, kui mitte, siis on tal ots käes. Omas hing abastuses hüiab ta oma mehe vastu, ta andku rabakäsa, mis puukuuri ära peidetud, neile fätte ja peastku nõnda oma elu. Mees ei liigu paigast, aga Prantslased on Saksakeele sõnadest aru saanud — nad leiowad puukuurist raha üles ja lähevad oma teed. See oli viimne raba.

Jõuvas elujärg on otsas ja wanemad elavad oma 8 lavsega waewalist elu. Heinrich, kes nõnda üles käsvis, jõudis koolis oma õppimisega uskustele edasi ja tal oli suur himu studeerida, ta oleks heameelelega sirikuubetajaks õpvinud. Aga seks puudus tarvilist nõuu ja ta wöttis nõuks, raamatutekülijaks saada, lootes, et oma põduraks jäändud isa warem saaks toetada ja nõnda oma armfate raamatutega ikka kollu jääda. Pärast õppimise aega Lübeckis rändas ta lõik Saksamaa läbi, kord ühes, lord teises paigas tööd tehes, et ennast omas kunstis täiendada, seal kõrvul aga ikka hooles olles oma haridust ja teadust kasvatada. Tema jõudis oma rändamisel — ikka jalgsi — viimaks sa Paristi linna, kus ta pikemat aega ühes kuulsas trükikojas ametis olt. Nii jõudis 1830. aasta fätte ja Prantslastel oli praegu nõuu kõsl, jälle üht mässjamise kätset teha. Laakmannil ei olnud lusti, nende rabutu peade politika abja-desse ennast segada, ta pani asjad kotti ja rändas koju.